

Olajban párolt előétel

A Szegedi Konzervgyár termelésének 60-70 százalékát határainkon túl adja el. Sorozatunkban kuriózumként a zakuszkát is érdemes megemlíteni. A konzerváruk akár idehaza, akár külföldön a Globus jelzést láthatjuk. Nem ritkaság azonban, hogy újabban a szege-di gyár speciális emblémája (a fogadalmi templom két tornya, a híd és a folyó hullámai) is megtalálható a konzerv dobozokon vagy a befőttes üvegeken. Ilyen is kijut a külföldi piacra, ha a megrendelő elfogadja, kéri. De általános gyakorlat, hogy a külföldön eladott magyar konzerveken a Globus címke látható, ritkább esetben a megrendelő saját tervezésű címkéje.

A zakuszká szó az orosz nyelvben az előételek gyűjtőfogalmát jelenti. Minden olyan étel jellemzéséhez használják, amelyben zöltség, paprika, hagyma is megtalálható és paradicsom-mártással készül. Általános jellemzőjük ezeknek az előételeknek, hogy néhány százalékos (3-9 százalék) olajjal készülnek, s vagy mind-egyik zöltségkomponens, vagy csak egy részét előbb olajban megsütik és így használják a termék elkészítésénél. Kevés só, cukor és paprika fűszerezi, esetenként borsot is felhasználnak, de az bizonyos, hogy minden zakuszkaféleségben megtalálható a petrezselyem, a kapor vagy a zellerzöldje. Ebből az összetételből is látható, hogy a zakuszká könnyen emészthető, vitamindús étel és enyhe savassága is van.

A magyar konzervgyárak csak azóta gyártanak zakuszkát, amióta a magyar-szovjet gazdasági és kereskedelmi kapcsolatok megerősödtek. Ilyenfajta előételeket egyébként az egész világon fogyasztanak, a balkáni országokban dzsuvevs néven forgalmazzák, a nyugati országokban pedig zöltség-salátá néven találhatunk ilyen előételt.

Hogyan készül? A szép és egészséges nagyméretű zöldepaprikát kicsumázzák, a héját tisztára mossák, s ez a paprikahüvely lesz a burka a terméknek. A tölteléket a következő anyagból készítik: sárgarépát, petrezselyemgyökeret, zellergumót, és paszternákok (nemesített fahégyökér) dörzsépen megtisztítanak, tisztára mossák, az esetleges hibás részeket kivájják és gépen 6 milliméter széles csíkokra hasogatják. E vékonyra szeletelt gyökércsíkokhoz hozzákeverik a petrezselyem, a kapor és a zellerzöldjét.

A keverék egy részét kevés ideig olajban sütik, majd hozzáadják az előzőleg már ugyancsak olajban megsütött hagymát, és a zöltségkeveréknek a megmaradt részét. Ezt az egész masszát olaj fölött párolják rövid ideig. A párolt tölteléket kézzel a paprikahüvelybe tömlik. Mártást készítenek, amely sűrített paradicsomból, cukor, só, olaj és más fűszerek hozzáadásával készül. A töltelékkel megtöltött paprikahüvelyeket üvegbe, vagy dobozba rakják, majd forró mártással teleöntik az edényt, és lezárják. Ezután 120 fokon sterilizálják az elkészített zakuszkát. Most már nincs más hátra, mint a dobozokat, vagy az üvegeket címkézni, csomagolni, szállítani, s a fogyasztó asztalára kerülhet.

A zakuszká, amint az előzőekből kitűnt, speciális orszó előétel, általában hidegben fogyasztják igen ízletes, vitamindús táplálék. A hazai konzervgyárak évente több ezer vagon zakuszkát gyártanak és adnak el a szovjet piacon. A magyar termékek állják a versenyt, bár erős konkurrenciát jelent a bolgár konzervipar, és természetesen a Szovjetunió nagyvolumenű konzervgyártása. Az eladási illetve a szovjet belsőpiacon kialakult fogyasztói árak nehéz lenne bármilyen is hasonlíttatni, hiszen a belső árakatok minden meghatározza. A kereskedelmi haszonon kívül a legnagyobb gazdasági haszon abban rejlik, hogy a hazai konzervgyárak munkásainak foglalkoztatását „széthúzzák”, mivel a zakuszkát az úgynevezett konzervgyári holtszezonban készítik, sőt kimondottan a téli időszakban gyártják a Szegedi Konzervgyárban is ezt a nagyon ízletes, egészséges előételt.

A mezőgazdaság „nehézipara”

Érdekes váltás folytatását jelenti gazdasági életünkben a negyedik öt éves terv. Az ipar legsúlyosabb ágazatai például az arányokat tekintve — s nem összességében — kevesebb beruházást kapnak mint korábban és fokozatosan előtérbe kerülnek az úgynevezett „közvetlen” ágazatok, mint a lakásépítő ipar, a fogyasztási cikkek gyártó könnyűipar, vagy a szolgáltatások. Ugyanakkor azonban a mezőgazdaságban éppen ennek az ágazatnak a „nehéziparára” helyeződik a fő súly, ez kerül előtérbe.

Negyedik öt éves tervünkben a mezőgazdasági termelés általános fejlődése azonos lesz az előző ciklusával, vagyis öt év alatt mintegy 15-16 százalékkal. Azonban még eddig a növénytermesztés fejlődött gyorsabban, ezt a szerepet most az állattenyésztésnek kell átvennie.

A látszólag ellentétes tendenciák magyarázata azonos. Elérkezett az az idő, amikor gazdaságunk már közvetlenebbül szolgálhatja az embert, a lakosság szükségleteinek minél teljesebb kielégítését. Meg akarjuk oldani a fogyasztási piacon a kereslet és kínálat egyensúlyát. Ehhez több lakás kell, szebb cipő, mutatósabb bútor és egyáltalán nem utolsósorban: több hús. Sőt, a külföldi fénycépezőgépek, netalán gépkocsik fedezetének megteremtésére nagyobb, gazdaságosabb húsexport.

Milyenek az esélyeink a váltás végrehajtására, a célkitűzések teljesítésére? Nem automatikusak, de meglehetősen jók.

Állattenyésztőink éveken, sőt évtizedeken át megteremtett kedvező alapról indulnak a következő öt éves tervnek. Jó a gazdaságpolitika, elkövetkezhet az az idő, amikor a főszerep már nem a közgazdászoké, hanem a műszakiaké lesz. Rengeteg tapasztalatot halmoztunk össze. Szakmérnökeink, technikusaink, gyakorlati embereink voltaképpen már ismerik mindazt, amit a következő öt évben kiterjedtebben és remélhetőleg eredményesebben alkalmaznak majd. A közelmúlt erőfeszítései nyomán az állatállomány alakulásának tendenciája megfordult. Ha nem is szédületes tempóban, de növekszik a sertés- és

szarvasmarha-állomány a nagyüzemekben. A tartott, tenyésztett fajták összetétele nagyjából kialakult, hiszen a fehér hússertés és a magyartarka marha még egy ideig a gazdaságokat elhagyó szállítmányok gerincét alkotja, a keresztesek vagy hibridek tömeges előtérbe kerülése későbbre várható.

A magyar ipar fokozatosan felismeri, hogy nem is olyan rossz piac a magyar állattenyésztés. Cégek, amelyek korábban szinte büszkék voltak arra, hogy hangzatos nevű, ám eladhatatlan ipari termékeket készítettek, most körülnéznek az istálló táján, mi kellene oda, jó áron és viszonylag biztos értékesítéssel. Ennél is többet jelent, hogy a mezőgazdaság kényszerből ugyan, de kiépti a saját ipari hátterét. Izmosodnak a térszervi építőipari vállalatok és akár Dániához hasonlóan is korszerű sertéskombinátorok létesítésére fogadnak el megrendeléseket cégek, amelyek nevében valahol ott van, hogy „AGRO...”.

A várt fejlődést ennek ellenére is csupán igen erős anyagi fedezet biztosítása mellett érhetjük el. Sőt, nyugodtan hozzátehetjük, hogy a biológia, tehát a mezőgazdaság erősebb iramot is elbírt. Határt a társadalom anyagi ereje szab.

Negyedik öt éves tervünkben 79 milliárd forintot használhat fel a mezőgazdaság, beleértve persze a gazdaságok saját anyagi erejét is. Ebből 47 milliárd a térszervi, 24 milliárd az állattenyésztés fejlesztésére szánt összeg.

Az ipar — közelebbről az építőanyag és építőipar — kapacitásfeszültségét látva a 70 százalékos állami dotációt kényszerűségről csökkentették. De az ugyancsak rendkívül jelentős 50 százalékos hozzájárulást a sertés és szarvasmarha férőhelyek létesítésére az állam továbbra is biztosítja. Méspedig úgy, hogy az előfeltételek garantálása esetén ez a támogatás automatikus, tehát senki kegyet nem gyakorol.

A számok nem elsőprőkek, de tetszetősek. Másfél millió híznak, hetvenezer kocának, 225 ezer tehénnek és 150 ezer növendékmarhának létesíthetünk férőhelyet a következő tervciklusban. Ez

annyt jelent, hogy a nagyüzemi sertésenyésztést és hizlalást lényegében a kor színvonalára emeljük és nagyot lépünk előre a szarvasmarhák elhelyezésében is.

A terv azonban nem csupán azt nyújtja az állattenyésztésnek, ami „állattenyésztés” címszó alatt szerepel. A gépekre előirányzott 18 milliárd forintból például remélhetően az állattenyésztés gépésztésére is számottevő összeget fordítanak a gazdaságok, mert máskülönben a munkaerő kevésbé bizonyulhat. A meliorációra előirányzott három és fél milliárd forint befektetése is jórészt öntözőtákar-mánytermesztést és feljavított legelőket, réteket szül majd a gyakorlatban. A háztáji gazdaságok fokozott és anyagi erőket is mozgósító védelme ugyancsak jórészt állattenyésztési befektetés. A szemünk láttára éppen most bontakozik ki egy erős állami akció, amely azt célozza, hogy a gazdák ne pocskólkaját el a kocákat és malacokat, a gazdaságok ne dobják megfontolatlanul piacra az úszókat. A célt itt már magyarázni sem kell.

A tények és számok tanulmányozója úgy látja tehát, hogy zöldre utat kapott a mezőgazdaság „nehézipara”, az állattenyésztés. Nem valami félelme, hanem a negyedik öt éves terv komplex teljesítése érdekében. A végrehajtás sem lesz az állattenyésztők magánügye, külső segítségre várhatlan akadályok elhárítása érdekében is szorulókat, de a munka orosz-lánrésze mégis az övék.

Földeáki Béla

Nyugodtan

— Ne izgasd magad, a férjemmel megértettem, hogy mindenkinek lehet szenvedélye.

Rizstermés

Hazánk hagyományos rizstermelő táján, a Tisza és a Körös völgyében a déltiszántúli állami gazdaságok csaknem hater ezer hold területén aratták le és csépelették el. Az árvízvesztés befolyásolta a rizs termesztését is, mert a folyók vizének áradása okozta szennyezettsége miatt többször szenvedett károsodást a telepek elárasztása, a víz lecserélése. A nehézségekkel azonban végülis sikeresen megküzdöttek Csongrád megye állami birtokain és jó közepes termést takarítottak be.

Különösen dicséretes a Körösi Állami Gazdaság eredménye, ahol a holdankénti átlaghozam meghaladta a tizenöt mázstát és ettől nem sokkal maradt el a Szarvasi Állami Gazdaság. A nehéz esztendőben jól vizsgáztak a hazai, nemesítésű rizsfajták.

NAPI KISLEXIKON

a kereskedelmi kamaráról

A hónap elején kaptunk hírt arról, hogy megalakult Szegeden a kereskedelmi kamará kőrösi-magyarországi összekötő bizottsága. Magáról a Magyar Kereskedelmi Kamaráról azonban nem sok szó esett.

● Megalakulása?

A háború után bekövetkezett gazdasági és társadalmi változások szükségessé tették, hogy a nyolc kereskedelmi és ipari kamara helyett egy új intézményt hívjanak életre. Így született meg 1948-ban a Magyar Kereskedelmi Kamara.

● Feladatai?

A külföldön rendezett magyar kereskedelmi (illetve gazdasági) jellegű kiállítások szervezése és irányítása, belföldön pedig a nemzetközi áru-mintavásárok és kiállítások rendezése. Ezenkívül foglalkozik külkereskedelmi folyóiratok, szaklapok és kiadványok szerkesztésével és terjesztésével, magyar és idegen nyelven. Ellátja a magyar gazdasági életre vonatkozó hírvagygal a külföldi sajtót, külföldi kamarákat és egyéb intézményeket. Feladata még a piac- és konjunktúrakutatás, melynek keretében rendszeresen kiad konjunktúravizsgáló és piacelemző kiadványokat. Kapcsolatokat létesít külföldi kereskedelmi kamarákkal stb. 1967-ben kormányrendelet bővítette ki feladatkörét. Ezerint a kamara „az állami, gazdasági és társadalmi szervezeteknek a külkereskedelmi tevékenységükkel kapcsolatos érdekvédelmi szerve”. Ezen kívül tevékenységének fontos részét alkotja a kereskedelmi fejlesztés, valamint egyéb koordináló és hatósági jellegű munkák.

● Irányítása?

A kamara jogi személy, felügyeletét a külkereskedelmi miniszter látja el. A miniszter nevezi ki és menti fel a kamara elnökét, elnökhelyettesét és főtisztját. Költségvetését is ő hagyja jóvá. A kamara feladatkörének meghatározása módosítása a közgyűlés hatáskörébe tartozik. Az elnök a közgyűlésnek felelős a végzett munkáért. A tagvállalatok a vezetésben tizenkét választott elnökségi tag útján vesznek részt. A kamarának különböző tagozatai, szakbizottságai és vizsgáztatói tagozatai működnek.

Szabó László — TITKOS HADVISELÉS

Cicero jelentkezik

14. — Cicero különben elmondta, hogy gyűlöli az angolokat... folytatta Mojzisch. — Legutolsó találkozásunkkor beszélte erről, bár itt ellentmondást figyeltem meg nála... Amikor megkérdeztem tőle, hogy mi az oka az angolok iránti gyűlöletének, először arról beszélt, hogy apja az első világháború idején Isztambulban élt, és különböző kellemetlenségek voltak az angolokkal. Azt mondta, hogy itt is halt meg. Amikor másról beszélgettünk, s valahogy szóba került Európa, valami olyasmit említett, bár elhárta a mondatot, hogy apja Albániában halt meg...

— Vigyáznia kell rá — szögezte le az SD főnöke, majd Mojzisch rendelkezésére bocsátotta a különböző technikai eszközöket, hogy a filmtekercseket minél gyorsabban előhívassák, s ezekről megfelelő minőségű és mennyiségű fotómásolatot készíthessenek. Sőt, úgy döntött, hogy diplomata-útlevelel egy fotóspezialistát is küld Ankarába, az viszi majd magával a modern laboratórium felszereléseket.

— Gondoskodtam róla, hogy mártól kezdve hetenként kétszer különleges futargép közlekedjék Berlin és Ankara között — közölte ügynökével, aztán útjára bocsátotta.

Az SD főnöke pedig Himmlerhez sietett. Tászkájában ott rejtőzött a megfettelt anyagok, s a jó másfél óras beszélgetésről elégedetten távozott. Himmlernek nem volt nehéz megjáratnia Hitlerrel, hogy az anyagokat kitűnően tudják használni, mégpedig úgy, hogy még több erőt összpontosítsanak a keleti frontra. Különben is ez volt Hitler vesszőparipája, s most, hogy ér-

tesült az amerikaiak halogató szándékáról, terveit, elgondolásait megalapozottnak látta.

Cicero ettől kezdve rendszeresen szállította a filmtekercseket, amelyekért az SD minden alkalommal 15 ezer angol fontot fizetett. Hihetetlenül nagy összeget, lassan már több száz ezer fontot tett ki az újabb és újabb ügynöki bér, de Berlinben úgy vélték, hogy feltétlenül megéri, mert — bár erről az írás nem tudott — a negyedik filmtekercs átvételétől kezdve már csak a Németországban hamisított angol fontok vándoroltak Cicero kezébe. Az SD Berlinben székelő urai ugyanis kisütötték, hogy ilyen mértékűtől nagy összeggel Cicero már úgysem gazdálkodhat szabadon, tehát semmiképpen sem használhatja a közönséges pénzforgalomban, de még bankba sem teheti annak veszélye nélkül, hogy nyomban fel ne hívja magára a figyelmet. Ha egyáltalán élvezi „munkája gyümölcsét”, s itt-ott be is váltja a fontot, azt minden valószínűség szerint az eleinte kapott összegekből teszi. Márpedig ez az 50 ezer font, majdnem 150 ezer dollár — valódi! Minden feltételezés arra mutatott, hogy Cicero az esetenként átvett 15-15 ezer fontot valami titkos helyen elrejt, arra számítva, hogy a háború után majd előveszi.

A titkos laboratóriumok, pénzhamisító műhelyek — elsősorban a sachsenhauseni koncentrációs táborban — persze bőven ottlakták a hamis fontot. Igaz, Schellenberg lassan még azt az ötven ezer valódi fontot is sajnálta, amit az első négy tekercs filmért fizettek a töröknek, ezért Mojzisch utasította, hogy szervezzék meg egy akciót arra az esetre, ha már nem veszik igénybe Cicero szolgáltatást. Puhatólja ki, hová rejtje a pénzt és készítse fel embereit az ötven ezer font visszaszerzésére. Talán nem is kapzsiság volt ez Schellenberg részéről, hiszen a pénz úgysem az övé, csupán kisváltás. Mert amilyen nagyszíflú volt az SD, ha emberek élete árán kellett valamilyen titkos anyaghoz hozzájutnia, olyan kisváltó és garaszkodó lett, amikor pénzt kellett kiadni.

Egyelőre azonban Cicero még szállította az anyagokat, s ezek kivétel nélkül mind az angol külügyminisztérium politikai értékelését tartalmazták. És az értékelések konkrét anyagokat is tartalmaztak.

1943 végén Mojzisch azt jelentette, hogy két-

(Folytatjuk.)